

Framst. nr 35/1972.

KULTURUTSKOTTETS betänkande nr 1/1972-73 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om kommunalt ungdomsarbete.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt kulturutskottets betänkande, får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom samt inhämtat Ålands Ungdomsförbund r.f:s bifogade utlåtande vördsamt anföra följande:

Utskottet har behandlat framställningen och funnit lagstiftning på området, där landskapet har lagstiftningsbehörighet, motiverad. Utskottet har även funnit det ändamålsenligt att i landskapslag inarbeta berörda bestämmelser, vilka i riket ingår dels i lag, dels i förordning.

Då i landskapet redan existerar ett etablerat och livaktigt ungdomsarbete, har utskottet uppfattat framställningen mera såsom en kodifiering av gällande praxis än en strävan att införa ett nytt grepp på och förändring av verksamheten. Ur denna synpunkt har utskottet undersökt de lokala ungdomsföreningarnas verksamhet och medlemsammansättning. Utskottet har härvid funnit, att i landskapet verkar ungdomsföreningar under annorlunda förhållanden än i riket. Deras medlemsantal är i allmänhet små medan medlemmarna ofta representerar synnerligen skilda ålderskategorier (se bilaga). Även ur framställningens synpunkt att nå alla ungdomar i kommunerna anser utskottet att ungdomsarbetet i landskapet kan komma att utföras under särskilda förhållanden.

På ovananförd grund anser utskottet det befogat att speciellt trycka på att dessa synpunkter beaktas, då närmare direktiv enligt 8 och 10 §§ ges av landskapsstyrelsen, ty de motsvarande direktiv undervisningsministeriet gett, har utskottet funnit för snäva att vinna tillämpning i landskapet. Kraven på fördelning i ålderskategorier för att erhålla landskapsbidrag kunde allvarligt komma att äventyra de nuvarande ungdomsföreningarnas situation.

I fråga om de enskilda stadgandena i förslaget har utskottet bedömt dem sålunda:

3 §. Det är föreslaget att ungdomsnämnd skall bestå av minst tre medlemmar, vilket utskottet finner skäligt. Dock bör klarhet nås däri huruvida ungdomsledare i ungdomsförening och ungdomssekreterare kan vara medlem. Förhållandet mellan dessa ungdomsarbetare borde enligt utskottets mening överhuvud taget utredas antingen i föreliggande lagförslag eller senast i tillämpningsbestämmelserna. Utskottet har i

denna fråga stannat för det senare alternativet.

4 § 2 p. Ungdomsnämnd skall även handha planeringssysslor. Ur denna synpunkt har stadgandet i denna punkt, enligt utskottets mening, fått en något dunkel formulering. Nämnd bör planera utvecklandet av den lokala ungdomsverksamheten, medan åtgärderna blir en verkställighetsfråga.

4 § 3 p. Utskottet har särskilt behandlat denna punkt och funnit att den föreslagna utformningen kan stå i strid med lagens 1 §. Utskottet har även funnit det olyckligt ifall nämnds och ungdomsförenings verksamhet kan kollidera inom samma verksamhetsfält. Ur den synpunkten bör stadgandet "anordna studie- och hobbyverksamhet" ändras till "skapa förutsättning för studie- och hobbyverksamhet".

4 § 4 p. För vinnande av klarhet i formuleringen och behörigheten föreslår utskottet ändring även i denna punkt sålunda, att ungdomsnämnd dels får utlåtanderätt, dels får framställningsrätt i frågor, som hör till nämnds verksamhetsområde.

4 § 6 p. Undervisningsministeriet har i riket givit direktiv för krav på de ungdomsföreningars medlemmar som kan erhålla kommunalt bidrag. Utskottet har för landskapets del funnit dessa direktiv för snäva, varför utskottet även i detta hänseende önskar inskräpa betydelsen av för våra förhållanden anpassade direktiv.

5 § 1 mom. På den grund att utbildningen för ungdomsarbetare ännu ej utbyggts åtminstone ej på svenska språket, har utskottet funnit det motiverat att ge kommunerna flexibel rätt till prövning ifråga om kompetensen så, att utbildning eller erfarenhet skall vara tillfyllest.

5 § 2 mom. Emedan landskommun avses kunna ha tjänsteinnehavare för ungdomsarbete antingen såsom bisyssla eller gemensamt för flere kommuner och då detta stadgande enbart är avsett att gälla landskommun, föreslår utskottet korrigerande tillägg närmast av redaktionell art.

6 § 3 p. På de grunder som anförs i motiveringarna under 7 § har utskottet funnit det motiverat att i denna punkt införa förtydligande tillägg om att kommun tillförsäkras landskapsbidrag även för understöd till lokala ungdomsföreningar för anskaffnings- och grundförbättringskostnader på dem tillhöriga utrymmen.

7 §. Till utrymmen som är erforderliga för ungdomsarbetet kan för närvarande främst hänföras ungdomslokalerna i kommunerna. Östridigt kräver dessa både utvidgningar och grundförbättringar. Enligt denna paragraf kan den åsikten hävdas, att anslagsbeviljande kommun även skall äga lokaliteterna, varför ungdomsföreningarnas nu ägda hus och lokaler komme att bli utan bidragsbeviljning. Utskottet har funnit detta förhållande olyckligt; till och med äventyrande för ungdomsloka-

-3-

ernas underhåll och förbättringar. Då å andra sidan landskapsbidrag
 tgår för i ifrågavarande kostnader, har utskottet funnit att avsteg
 från rikslagstiftningen ej måtte göras ur kompensationspunkt. Här-
 änte ingår i 6 § 3 p. stadgande om understöd till lokala ungdomsför-
 eningar, varför utskottet ej funnit skäl till ändring i paragrafens
 utformning utom i redaktionellt hänseende.

Med hänvisning till det ovan sagda får utskottet vördsamt föreslå
 att Landstinget måtte antaga lagför-
 slaget med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g
 om kommunalt ungdomsarbete.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

4 §.

I sitt arbete för stödandet och utvecklandet av ungdomsverksamhe-
 ten skall ungdomsnämnden

- 1) upprätthålla förbindelse med ungdomsföreningar, läroanstalter
 och hemmen samt myndigheter, som är verksamma inom området för upp-
 fostran och annan ungdomspolitik;
- 2) följa med ungdomens intressen och fritidssysselsättningar samt
planera utvecklingen av den lokala ungdomsverksamheten;
- 3) stöda ungdomsföreningarnas arbete samt vid behov skapa förutsätt-
 ingar för studie- och hobbyverksamhet samt annan fritidssysselsätt-
 ning för ungdom;
- 4) bevaka att ungdomen och ungdomsverksamheten beaktas vid plane-
 ringen av kommunens verksamhet, ekonomi och markdisposition;
- 5) framlägga förslag till uppförande och reservering av för ung-
 domsverksamheten nödiga utrymmen och områden;
- 6) besluta om fördelningen av de anslag som kommunen har reserve-
 rat för stödande av de lokala ungdomsföreningarnas verksamhet;
- 7) föra förteckning över de ungdomsföreningar som är verksamma
 inom kommunens område; samt
- 8) utföra övriga uppgifter, som hör till dess verksamhetsområde.

5 §.

Kommunen skall för ungdomsarbete i sin tjänst anställa en eller flere
 tjänsteinnehavare, med för ändamålet lämplig utbildning eller erfaren-
het.

I 1 mom. avsedd tjänst kan i landskommun innehas som bisyssla el-
 ler vara gemensam för flere sådana kommuner.

Landskapsstyrelsen----- (3 mom.)----- tjänst.

-4-

6 §.

I landskapets årsstat skall upptas ett anslag för stödande av det kommunala ungdomsarbetet. Ur detta anslag beviljas kommun årligen bidrag för följande av ungdomsnämndens verksamhet under föregående år föranledda kostnader.

1) avlönande av ungdomsnämnden underlydande tjänsteinnehavare, som utför administrativa och organisatoriska uppgifter samt för därav föranledda lagstadgade socialskyddsavgifter;

2) hyresvärdena av för ungdomsverksamhet erforderliga utrymmen, uträknade enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder, samt för hyres- eller arrendeutgifter för utrymmen och områden, som kommunen hyrt eller arrenderat för samma ändamål;

3) godtagbara årliga understöd som beviljats ideella, politiska och andra lokala ungdomsföreningar såsom bidrag för deras verksamhet även-
som för täckande av anskaffnings- och grundförbättringskostnader på
dem tillhöriga utrymmen; samt

4) ungdomsnämndens resekostnader.

I----- (2 mom.) ----- 20 %.

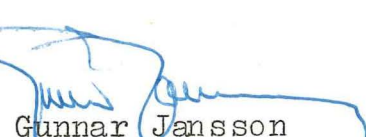
7 §.

Kommun kan ytterligare inom ramen för ett i landskapets årsstat upptaget anslag beviljas bidrag och lån för anskaffande och utvidgande av samt utförande av grundförbättringar på utrymmen, som är erforderliga för ungdomsverksamheten.

Mariehamn, den 28 november 1972.

På kulturutskottets vägnar:

Göran Fagerlund
ordförande

./ . Gunnar Jansson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Göran Fagerlund, viceordföranden Ragna Sanders (delvis) samt ledamöterna Olof M. Jansson (delvis), Nils Karlsson (delvis) och William Nordlund (delvis).

ilaga.

rende:Utlåtande angående landskapslag om kommunalt ungdomsarbete
i landskapet Åland.

Hänvisande till vårt sammanträffande den 31 augusti 1972, varvid
inlands Svenska Ungdomsförbund r.f:s ordförande Olav Storgård medver-
ade, och till den diskussion som då fördes önskar Ålands Ungdomsför-
bund r.f. vördsamt framhålla följande:

Förbundets styrelse sammanträdde lördagen den 2 september.Mötet
tuderade noggrant Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag om kommunalt ungdomsarbete i
landskapet Åland och noterade då med tillfredsställelse det förtroende
som visats Ålands Ungdomsförbund r.f. vid ärendets beredning i lagbe-
redningsbyrån.

Beträffande lagens utformning kunde förbundsstyrelsen konstatera
att § 1 mom. 2 definierar ungdomsarbete såsom verksamhet, vilken skapar
förutsättning för och stöder ungdomsverksamheten. Då lagen rubriceras
som lag om kommunalt ungdomsarbete, bör det framhållas, att § 4
punkt 3 talar om att ungdomsnämnd skall anordna studie- och hobbyverk-
samhet samt annan fritidssysselsättning för ungdom. Ålands Ungdomsför-
bund r.f.finner att en sådan formulering i § 4 strider mot lagens anda
och mening. Inom vissa kommuner kan det medföra att ungdomsnämnden
anordnar verksamhet som torde kunna skötas av en ungdomsförening, vilken
av ungdomsnämnden på rätt sätt erhåller det stöd lagen avser.Formule-
ringen---- samt vid behov anordna ---- borde således utbytas mot
--- samt skapa förutsättning för-----.

På Åland finnes i dag ett stort antal väl underhållna och effektivt
nyttjade ungdomslokaler. Många av dessa är i gott skick tack vare
Ålands landskapsstyrelses, Ålands landstings, och kommunernas välvilli-
ga inställning vid ansökningar om bidrag och lån. För att lokalerna i
framtiden skall kunna underhållas och vid behov förbättras fordras i
många fall samhällets välvilliga stöd även i fortsättningen.Som redan
nämnts är lagens syfte att stöda ungdomsverksamheten.Många ungdomsför-
ningar existerar och har en betydande verksamhet mycket tack vare den
ansvarighetskänsla och den arbetsinsats en av föreningen ägd förenings-
lokal fordrar.Förbundsstyrelsen anser det därför olyckligt om lagen för-
sätter ett kommunalt äganderättsförhållande av ungdomslokaler.Ber-
räffande formuleringen i § 7 förutsätter Ålands Ungdomsförbund r.f.
därför att det klart och tydligt i någon form utsägs, att nu befintliga,
icke kommunalt ägda, föreningshus kan erhålla i § förutsatta understöd
och lån.

-2-

Ålands Ungdomsförbund r.f. önskar även i fortsättningen noggrant följa lagens praktiska tillämpning och deltar gärna i ungdomsledarutbildningsåtgärder, information om den nya lagen och utarbetande av en lämplig planering av ungdomsarbetet inom landskapet, ävensom annat för lagens tillämpning behövligt arbete till den del det berör den politiskt neutrala ideella ungdomsrörelsen.

Mariehamn, den 3 september 1972.

Ålands Ungdomsförbund r.f.

Fjalar Eklund
ordförande

Hugo Eriksson
viceordförande.

ilaga.

Åldersstrukturer i ungdomsföreningarna på Åland 1972.

förening	Totalt medl. antal	Därav 15-25 år	Över 25 år
Ärändö hembygdsförening	34	14	
Äckerö uf	37	32	5
Älströms "	30	28	2
Änglö "	114	76	
Ätå "	25	21	2
Ämmarlands uf	58	50	3
Ämbygdens Väl, Kumlinge	25	15	
"- Vårdö	51	25	26
"- Vännen, Jomala	37	31	4
"- "- Sottunga	40	11	
Ärmo uf	63	5	Över 35 45
Äskar uf (se Uf Vikingarna)			
Äsppo uf	64	6	
Ämmlands uf	42	38	12
Ämmparlandsuf	44	26	18
Ällingens Vänner, Jomala	150	60	Juniorverksamhet
Änglinge uf	12	2	
Änds "	54	38	
Ändra Vårdö uf	48	5	43
Ärsholma uf	40	12	över 20 3
Ä Vikingarna, Kökar	58	18	
Ästra Saltviks väl	80	65	
Ästra Saltviks Väl	25	25	
	1.131	603 =	
		53,3 %	

Bemärkning 9 medlemmar är under 15 år